O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

"Tasdiqlayman"
Jizzax davlat pedagogika universiteti
rektori prof.Sh.S.Sharipov ______
2022 yil "___" ______

JISMONIY MADANIYAT VA SPORTNING HUQUQIY ASOSLARI FANINING O`QUV DASTURI

Bilim sohasi:	**100000**	**-**	**Ta'lim**
Ta'lim sohasi:	**110000**	**-**	**Ta'lim**
Ta'limyo'nalishi:	**60112200**	**-**	**jismoniy madaniyat**

Jizzax – 2022

Fan/Modul kodi 351JMSHA04		O`quv yili 2022-2023	Semestr II	Kreditlar 4
Fan/Modul kodi Tanlov fan		Ta`lim tili O`zbek		Haftadagi dars soatlari 4
	Fanning nomi	Auditoriya mashg`ulotlari (soat)	Mustaqil ta`lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Jismoniy madaniyat va sportning huquqiy asoslari	Ma`ruza-30 soat Seminar-30 soat Jami-60	60	120

2. **I. Kirish.**

Mazkur o'quv dasturi bakalavriat yo`nalishi: 60112200– jismoniy madaniyat ta`lim yo`nalishi uchun mo`ljallangan bo`lib, "O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari" fani O`zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sport sohasida Prezidentimiz hamda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish vazirligi tomonidan qabul qilingan Qarorlar, Farmon va buyruqlar bilan tanishish, ularni o`rganish va hayotga tadbiq qilish haqidagi fan hisoblanadi. Mamlakatimizda sport sohasida olib borilayotgan siyosat va islohotlar, jismoniy tarbiya sohasidagi qarorlar bilan tanishtirish, ularning mazmun-mohiyatini tushuntirish dolzarb masala sanaladi. O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari o`quv fani sifatida bakalavrlarni ushbu sohadagi islohotlar, rivojlanishlar va yangiliklarning qonuniy jihatlari bilan tanishtirib boradi.

1.1. Fanning maqsadi va vazifalari.

Fanni o`qitishdan **maqsad** – bo`lajak kadrlarga jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari haqida atroflicha va chuqur kasbiy bilimlar berish. O`zbekistonda sport sohasida qabul qilinayotgan qarorlar, farmon va buyruqlar bilan tanishtirish. Ularning amaldagi ijrosi va shu qonunlar asosida sportchilarimizga yaratilayotgan shart-sharoitlar haqida ma'lumot berish hisoblanadi.Kelajakdagi ish faoliyatlarida o`zhaq-huquqlarini to`g`ri anglab yetishlari, qonun doirasida kasbiy faoliyatlarini olib borishlarini, yurtimizda yaratilayotgan imkoniyatlardan to`g`ri va unumli foydalanishlari hamda kuchli huquqiy bilimga ega kadr bo`lib yetishishlarini ko`zda tutadi.

Fanning **vazifasi** – bo`lajak jismoniy madaniyat o`qituvchilariga o`quv muassasalarida o`z sohalari bo`yicha yaratilgan qonunlar bilan tanishishlari ba'zi huquqiy qonunlar asosida faoliyat olib borishlari, O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan islohotlardan xabardor bo`lish va ulardan amalda unumli foydalana olish ko`nikmalarini shakllantirishga, kuchli huquqiy bilimga ega kadr bo`lib yetishishlariga ko`maklashadi.

3. **1.2. Fanni o`zlashtirishga qo`yiladigan talablar.**

O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari fanini o`zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari bo`yicha

Bakalavr:

- Jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari fanining maqsadi hamda vazifalari;
- O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan huquqiy islohotlar;
- O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasining huquqiy ildizlari;
- Mustaqillikgacha yillarda o`zbek sportining huquqiy o`rni va ahamiyati;
- Mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari;
- 1994-1998-yillarda jismoniy tarbiya sohasida qabul qilingan qarorlar va ularning ahamiyati;
- 1999-2003-yillarda sportning rivojlanishi;
- 2004-2008-yillarda jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qarorlar va ularning ahamiyati;
- 2009-2015-yillarda O`zbekistonda jismoniy tarbiyaning huquqiy takomillashuvi;
- 2016-2022-yillarda qabul qilingan qarorlarning o`rni va ahamiyati;
- Bugungi kunda O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan huquqiy islohotlar ***to`g'risida tasavvurga ega bo`lishi;***
- jismoniy tarbiyaning huquqiy ildizlari;
- jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishida qonunlarning o`rni;
- jismoniytarbiyadaqonunlargaamalqilish;
- sportning rivojlanishida huquqning ahamiyati;
- jismoniy tarbiya bo`yicha qarorlarning qabul qilinishi va ularning ijrosi;
- sportchilarningo`zhaq-huquqlarinito`g`rianglabyetishlari;
- ishlab chiqarishda kasbiy amaliy tayyorgarlik;
- maktab yoshidagi bolalar jismoniy tarbiyasi va huquqlari;
- umumiy o`rta ta`lim tizimida jismoniy tarbiyaning huquqiy o`rni va ahamiyati;
- ta`lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini tashkil qilish va o`tkazishning huquqiy asoslari;
- jismoniy tarbiya darslarida o`quvchilar faoliyatini tashkil etish usullari;
- sinfdan tashqari olib boriladigan jismoniy tarbiya ishlariga tavsif; o`quv ishlarini rejalashtirishni***bilishi, ko`nikma hosil qilishi va amalda qo`llay olishi;***
- maktab va kasb-hunar kollejlarida jismoniy tarbiyaning huquqiy asoslanganligi;
- sportning huquqiy asoslari;
- jismoniy tarbiya va huquq;

4.	➕jismoniy tarbiyada qonun ustuvorligi; ➕jismoniy tarbiyada huquqning o`rni va ahamiyati ***to`g'risida malakalarga ega bo`lishilozim.*** **1.3. Fanning boshqa fanlar bilan bog'liqligi.** Jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari fani tanlov fan hisoblanib 4-semestrda o`qitiladi. Dasturni amalga oshirish o`quv rejasida rejalashtirilgan Davlat va huhuq asoslari, huquqshunoslik, umumiy psixologiya, umumiy pedagogika, gimnastika va uni o`qitish metodikasi, yengil atletika va uni o`qitish metodikasi, milliy kurash turlari va uni o`qitish metodikasi, harakatli o`yinlar va uni o`qitish metodikasi, sport o`yinlari va uni o`qitish metodikasi, jismoniy madaniyat tarixi va sportni boshqarish, sport psixologiyasi, sport mahoratini oshirish, jismoniy madaniyatni o`qitish texnologiyalari va loyihalashtirish kabi fanlardan yetarli bilim va ko`nikmalarga ega bo`lishlikni talab etadi.  **II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari 30 soat)** **II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:** **1-Mavzu: O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari fanining maqsadi hamda vazifalari .(2 soat).** O`zbekiston Raspublikasida jismoniy tarbiya va sport sohasidagi Qonun, Prezident va Vazirlik qarorlari bilan talablarni tanishtirish. **2-mavzu. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan huquqiy islohotlar. (2 soat).** O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasidagi ishlar, jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari ,O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi hgaqida nazariy ma'lumotlarga ega qilish . **3-mavzu. O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasining huquqiy ildizlari. (2 soat).** O`zbekiston tarixida sportga oid yaratilgan qonun va qarorlar haqida ma'lumot berish **4-mavzu.Jismoniy tarbiya va sportning taraqqiyot bosqichlari. (2 soat).** "Jismoniy tarbiya va sport to`g`risida"gi Qonun va qarorlar bilan tanishish. **5-mavzu. Mustaqillikgacha yillarda o`zbek sportining huquqiy o`rni va ahamiyati. (2 soat).** Sobiq ittifoq davrida o`zbek sportining huquqiy asoslanganligi o`rganish. **6-mavzu.Mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi. (2 soat).** Mustaqillik yillarida O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sport bo`yicha qabul qilingan qarorlar va ularning ahamiyati. **7-mavzu.1994-2003-yillarda jismoniy tarbiya sohasida qabul qilingan qarorlar va ularning ahamiyati. (4 soat).**

	Ushbu yillardagi qarorlar va buyruqlarni o`rganish. **8-mavzu.2004-2022-yillarda jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qarorlar. (4 soat).** Qabul qilingan qarorlar va buyruqlar bilan tanishish. **9-mavzu.Yozgi va qishki olimpiya sport turlari va ularning huquqiy asoslari. (4 soat).** O`zbekistonda yozgi va qishki olimpiya sport turlari bo`yicha qabul qilingan qaror va buyruqlar bilan tanishish. **10-mavzu. O`zbekistonda bolalar va xotin-qizlar sportining rivojlanishi. (4 soat).** Bolalar va xotin-qizlar sportini rivojlantirish borasida olib borilayotgan ishlar tahlili. **11-mavzu. O'zbekiston milliy sport turlari va ularning huquqiy asoslari hamda sport sohasida olib borilayotgan huquqiy islohotlar. (2 soat).** Bugungi kunda jismoniy tarbiya sohasidagi huquqiy yangiliklar bilan tanishish. **III.Amaliy mashg`ulotlari bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar.** Amaliy mashg`ulot darsi uchun zarur ko`rsatmali va tarqatmali materiallarni oldindan tayyorlab qo`yishi zarur. Amaliy mashg`ulotda ko`proq talabalar bilan guruhini bir nechta kichik guruhlarga ajratib o`qitishning yangi innovasion pedagogik texnologiyalar yordamida va metodlaridan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Bundau pedagogik texnologiya va metodlar talabalarni mavzu yuzasidan ko`proq mustaqil fikr yuritishga, o`z fikrini bayon etishga undaydi. Darsga bo`lgan qiziqishlarini oshirib, diqqatlarini jamlashga o`rgatadi. Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada hamda sport maydonlarida har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi nazarda tutiladi. Amaliy mashg`ulot darslarini dastur bo`yicha sifatli o`tilishini talabalar bilimining o`z vaqtida adolatli va xolisona baholanishini fandan amaliy mashg`ulotni olib boruvchi o`qituvchi muntazam nazorat qilib borishi lozim. **Amaliy mashg`uloti mavzulari (38 soat)** 1-Mavzu: O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari fanining maqsadi hamda vazifalari . (2 soat).  2-Mavzu: O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan huquqiy islohotlar. (2 soat). 3-Mavzu: O`zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasining huquqiy ildizlari. (2 soat).

4-Mavzu: Jismoniy tarbiya va sportning taraqqiyot bosqichlari. (4 soat).

5-Mavzu: Mustaqillikgacha davrida o'zbek sportining huquqiy o'rni va ahamiyati. (4 soat).

6-Mavzu: Mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi. (4 soat).

7-Mavzu: 1994-2003-yillarda jismoniy tarbiya sohasida qabul qilingan qarorlar va ularning ahamiyati. (4 soat).

8-Mavzu: 2004-2022-yillarda jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qarorlar. (4 soat).

9-Mavzu: Yozgi va qishki olimpiya sport turlari va boshqa boshqa sport turlarining huquqiy asoslari. (4 soat).

10-Mavzu: O'zbekistonda bolalar va xotin qizlar sportining rivojlanishi. (4 soat).

11-Mavzu: O'zbekiston milliy sport turlari va ularning huquqiy asoslari hamda sport sohasida olib borilayotgan huquqiy islohotlar. (4 soat).

IV. Mustaqil ta'lim tashkil etishning shakli va mazmuni

«Jismoniy tarbiya va sportning huquqiy asoslari» bo'yicha talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayan fanning xususiyatlari hisobga olgan holda quydagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi.

Talabalarning mustaqil ta'limi quyidagi turlarda tashkil etilishi lozim:

- auditoriya mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish;
- auditoriyadan tashqari vaqtda mustaqil ish topshiriqlarini bajarish;
- fan (modul) bo'yicha mavzularni mustaqil ravishda Axborot-resurs markazlari, (talabalar turar joylari)da o'qib-o'rganish.

Auditoriya mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish quyidagi shakllarda amalga oshiriladi:

- ma'ruza, seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish;
- seminar-konferensiyalarga tayyorgarlik ko'rish;
- kollokviumlarga tayyorgarlik ko'rish;
- ko'p so'raladigan savollar (FAQ-frequently asked questions) orqali o'zini qiziqtirgan muammolarga o'rgatuvchi dasturlar vositasida javob izlash;
- nazorat ishlariga tayyorgarlik ko'rish;
- imtihonga tayyorgarlik ko'rish.

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlar (masalan, esse)da yozma bayon qilish;
- ma'ruzalar tayyorlash;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va jamoaviy o'quv loyihasi tuzish;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbalar bilan ishlash;
- infografika tuzish;
- multimediali taqdimotlar yaratish;
- darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash;
- darsdan tashqari mashg'ulot ishlanmalarini tayyorlash;

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: (60 soat)

1. Sport huquqi tushunchasi mazmuni va zamonaviy holati.
2. Sport huquqi huquqiy tartibga solishning kompleks tarmog'i sifatida.
3. Sport huquqida tartibga solish metodlari va ularning o'ziga xos jihatlari.
4. Sport huquqining sport sohasidagi zamonaviy ijtimoiy munosabatlar tizimida tutgan o'rni.
5. Sport huquqi shakllanishi va rivojlanishi tarixiy jarayonining o'ziga xos xususiyatlari.
6. O'zbekistonda va xorijda sport qonunchiligi negizining o'ziga xos xususiyatlari.
7. Sport huquqining O'zbekiston huquqiy tizimidagi o'rni.
8. Sport huquqining sportga oid hamda huquqiy fanlar tizimidagi o'rni va o'zaro aloqasi.
9. Sport huquqi manbalarining mazmuni, tasnifi va ahamiyati.
10. Sport huquqi asosiy prinsiplarining mazmuni.
11. Sport sohasidagi me'yoriy-huquqiy tartibga solishning tushunchasi tuzilishi.
12. Sport huquqi tizimi, uning o'ziga xos xususiyatlari va strukturasi.
13. Professional sport va xalqaro huquqiy tartibot.
14. Jismoniy tarbiya va sport sohasini davlat tomonidan tartibga solish.
15. Jismoniy tarbiya va sport sohasida faoliyatni tashkil etish.
16. Ta'lim tizimida, fuqarolarning ish joyi, yashash joyi hamda dam olish joyida jismoniy tarbiya va sport.
17. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi munosabatlarni tartibga solish.
18. Ta'lim-tarbiya jarayonidagi majburiyatlar
19. Ichki tartib-qoidalariga rioya etishi.
20. Axloqiy, ma'naviy va jismoniy kamol topishga hamda o'z dunyoqarashini kengaytirishga intilishi.
21. Ta'lim-tarbiya jarayoni ishtirokchilarining sha'ni, qadr-qimmati va ishchanlik obro'sini hurmat qilishi.
22. Ta'lim tashkilotining mol-mulkini, moddiy va madaniy boyliklarini asrashi.

23. Sport ta'limining me'yoriy-huquqiy asoslari haqidagi bilimlarini takomillashtirish.
24. Me'yoriy huquqiy hujjatlarni qo'llashdagi muammolarni aniqlash, tahlil etish.
25. Sport ta'limining me'yoriy-huquqiy asoslari to'g'risida ko'nikma va malakalarini tarkib toptirish. Sport ta'limining me'yoriy-huquqiy hujjati sifatida qonun hujjatlarini tahlil etish.
26. Sport ta'limining me'yoriy-huquqiy hujjati sifatida qonun osti hujjatlarini tahlil etish.
27. Tinglovchilarda me'yoriy-huquqiy hujjatlarni amalda qo'llash ko'nikmasi va malakalarini shakllantirish.
28. Sport ta'limiga tegishli bo'lgan me'yoriy-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etishga o'rgatish.
29. Me'yoriy-huquqiy hujjatlarga amal qilish va ularni ijrosini ta'minlash.
30. Tinglovchilarda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni shakllantirish.
31. Sport huquqiy munosabatlar tushunchasi va tuzilishi.
32. Sport sohasidagi ijtimoiy munosabatlarning xususiyatlari va tasnifi.
33. Sport huquqiy munosabatlar turlari.
34. Sport huquqiy munosabatlar sub'ektlari tushunchasi va turlari.
35. Jismoniy tarbiya va sportni tartibga soluvchi davlat organlarining huquqiy maqomi.
36. Turli sport turlari bo'yicha federatsiyalar va jamoat tashkilotlarining huquqiy maqomi.
37. Sport klublarining huquqiy maqomi.
38. Sport ligalarining huquqiy maqomi.
39. Sportchilar, trenerlar, sudyalar, shifokorlar hamda jismoniy tarbiya va sport sohasidagi boshqa mutaxassislarning huquqiy maqomi.
40. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi ta'lim tashkilotlari.
41. Sport inshootlari foydalanuvchilari va egalari.
42. Sport ommaviy axborot vositalari.
43. Xalqaro tashkilotlar sport huquqining sub'ektlari sifatida.
44. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi boshqaruvga oid umumiy qoidalar.
45. Davlat tomonidan tartibga solish va boshqarish ob'ekti sifatida.
46. Jismoniy tarbiya va sport boshqaruv organlari.
47. Jismoniy tarbiya va sport tashkilotlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, qayta tashkil etish va tugatishni huquqiy tartibga solish.
48. Litsenziyalash Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat ruxsat berish siyosatining bir turi sifatida. Ta'lim tizimida, fuqarolarning ish joyi, yashash joyi hamda dam olish joyida jismoniy tarbiya va sport.
49. Sport musobaqalarini tashkil etish va o'tkazishni huquqiy tartibga solish.
50. Jismoniy tarbiya va sport sohasida hakamlikni tashkil etish.
51. Sport tadbirlari xavfsizligini ta'minlashni huquqiy tartibga solish.
52. Xalqaro sportda mehnat munosabatlarining asosiy masalalari va ularning huquqiy ta'minoti. Xalqaro sportda transfer tizimining tavsifi.
53. Sport mehnat bozoridagi cheklovlarning maqsadi va vazifalari.
54. Sport klublarining mashg'ulotlarga va yosh sportchilarni rivojlantirishga investitsiya kiritishining o'zini o'zi oqlashi.
55. Sportdagi mehnat va jamoat shartnomalari.
56. Sportchilarning moddiy qo'llab-quvvatlanishi va ijtimoiy himoyasining tashkiliy-huquqiy jihatlari.
57. Sportda doping tushunchasi.
58. Doping vositalari va usullari.
59. Zamonaviy sportda dopingni qo'llashga qarshi kurash siyosatining umumiy qoidalari.
60. Xalqaro olimpiya qo'mitasining doping vositalari va usullarini qo'llashga qarshi kurashish sohasidagi faoliyati.

V.Ta`lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalar

Sportchilarni qo'llab quvvatlash va ayniqsa xalqaro miqiyosdahuquqiy himoya qilish, kuchli huquqiy yordam kerak bo'ladiganyuridik tortishuvlarda g'alabalarini boy berib qo'ymaslik, jismoniy tarbiya va sport sohasida qabul qilingan milliy va xalqaro huquqiy hujjatlartahlilini, jismoniy tarbiya va sport sohasidagi davlat organlari hamda jamoat tashkilotlari faoliyatining tashkiliy-huquqiy jihatlarini, shuningdek, sport munosabatlarining huquqiytartibga solinishimasalalari ***haqida ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.***

"Jismoniy madaniyat va sportning huquqiy asoslari" fani talabalarni sport munosabatlarni huquqiy jihatdan tartibga soladigan milliy va xalqaro huquqiy hujjatlarni bilish va ularning amal qilishiga ongli munosabatda bo'lishda, sport tashkilotlari faoliyatining mohiyatini tushunishda zarur bo'lgan bilimlar bilan qurollantirish, shuningdek sport sohasida faoliyat yuritayotgan har bir sport mutahassisi (sport menejeri, metrologi va jismoniy tarbiya o`qituvchilari) va sportchining sport munosabatlarida huquqiy jihatdan kompetentligini oshirishga hizmat qiladi va bunday munosabatlarda mamlakatimiz sportchilarining manfaatlarini samarali himoya qila olish haqida malakalarga ega bo'lishi kerak.

6.	**VI. Ta`lim texnologiyalari va metodlari.** • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadiylar; • Seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlami qilish; • Individual loyhalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyhalar.
7.	**VII.Kreditlami olish uchun talablar.** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalami to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to`g`ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlami bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish. **Joriy nazorat.** Joriy nazorat semestr davomida amaliy mashg'ulotlariga ajratilgan soatlardan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi. Jami amaliy mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi. **Oraliq nazoratlar.** Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi. Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi. **Yakuniy nazorat** Yakuniy nazorat yozma shaklida o'tkaziladi. Talabaning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.
8.	**VIII.Asosiyadabiyotlar** 1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.-T:O`zbekiston, 2018. 2. Xalqaro sport huquqi asoslari. /G.R.Asatova, A.X.Xayotov, B.A.Narimanov. O'quv qo'llanma. – T.: Ilmiy texnika axboroti – press nashriyoti, 2018. – 140 b. 3. O`zbekiston Respublikasining "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi Qonuni Toshkent sh.,2015-yil 4-sentabr. 4. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni Toshkent sh.,2020-yil 23-sentabr. 5. «Физическая култура и спорт» // Под ред. П.В. Крашенинникова. – М.: Юнити-Дана:Закониправо, 2017. 6. Гусов К.Н., Шевченко О.А. Спортивное право. Право войстатус спортсменов, тренеров, спортивнох судейиинох спетсиалистов вобласти физической културо и спорта: Учеб. пособие. –М.: Проспект, 2019. 7. «Физическая култура и спорт» / Под ред. П.В. Крашенинникова. – М.: Юнити - Дана: Закониправо, 2008. 8. П.В.Крашенинникова (Гриф УМТС «Профессиональный учебник»). – М.:Юнити - Дана; Закониправо, 2010.
	Qo'shimcha adabiyotlar **1.** Sh.Mirziyoyev.Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston"NMIU, 2016 y. **2.** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida. 2018-yil 14-avgust. PQ-3907. **3.** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. O'zbekiston Respublikasida shaxmatni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. 2018-yil 9-avgust. PQ-3906. **4.** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. Samarqand shahrida "Rossiya davlat jismoniy tarbiya, sport, yoshlar va turizm universiteti"federal davlat byudjeti oliy ta'lim muassasasining filialini tashkil etish to'g'risida. 2019-yil 8-may PQ-4311. **5.** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida. 2017-yil 12-iyun. PQ-23 (783). **6.** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida. 2018-yil 5-mart. PF-5368. **7.** A.Q.Xamroqulov, T.T.Yunusov. Olimpiya bilimlarining asoslari. Toshkent, 2002. **8.** A.Abdullayev. Sh.Xonkeldiyev. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi. Toshkent. 2005 **9.** Maxkamdjonov K.M. Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi. T. 2008. **10.** A.Normurodov. Jismoniy tarbiya. Toshkent. «0'zbekiston» 1998 u **11.** F.A.Kerimov. Sport sohasidagi ilmiy tadqiqotlar. T. «Zarqalam» 2004 yil. **12.** B.T.Haydarov. O'qituvchi va tabalarining jismoniy madaniyatini takomillashtirish yo'llari. Samarqand, 2012 Intemet saytlari: 1. http://www.edu.ru va http://www.edu.uz – ta'lim saytlari. 2. http://www.eqworld.ru – adabiyotlarning elektron varianti. 3. http://ru.wikipedia.org – erkin ensiklopediya «Vikipediya». 4. http://www.prepodu.net – adabiyotlarning elektron varianti. 5. http://www.twirpx.com – adabiyotlarning elektron varianti. 6. http://www.ziyonet.uz - adabiyotlarning elektron variantlari 7. http://www.referat.ru - referat va elektron darsliklar 8. http://www.edu.uz Respublika ta'lim portali. **10.http://www.pedagog.uz Respublika pedagogik ta'lim portali** 11. https://www.sciencedirect.com

9.	Jismoniy madaniyat va sportning huquqiy asoslari fanining o`quv dasturi Jizzax davlat pedagogika universiteti Kengashining 2022 yil "___" _________ dagi ____-sonli Kengash qarori bilan tasdiqlangan.
10.	**Fan/modul uchun ma'sullar:** Bo`riboyev A.Yu.. Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi kafedrasi katta o'qituvchisi
11.	**Taqrizchilar;** dots. A.Abdulaxatov-Toshkent viloyati Chirchiq DPI kafedra mudiri.. PhD.A.I.Olimov-Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi kafedrasi (PhD) v/b. dotsent.